

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2024.06.25 № 1/289
танай _____ -ны № _____ -т

Г БАЯН-ОВОО СУМЫН ЗАСАГ 7
ДАРГА Ж.ХАТАНБААТАР ТАНАА

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан бүрэн эрхийн хүрээнд танай сумын төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг баталгаажуулах аудит хийж, аудитын тайлан дүгнэлт, албан шаардлагыг хүргүүлж байна.

Аудитаар өгсөн зөвлөмж хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2024 оны 04 сарын 25-ны дотор албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилтийг 2024 оны 06 сарын 15-ны дотор ирүүлнэ үү.

Хавсралт хуудастай.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

d:\2024 он\бичиг хэрэг\а5-албан тоот.docx 5030586

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

Аудитын код: БНА-2024/1/НА-СТА-ТТЗ

<p>Баянхонгор 2024 он Цахим хуудас: www.audit.mn</p>	<p>Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Б.Мөнхбат Утас: 99007576 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Ахлах аудитор: М.Алтантуяа Утас: 80112188 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn Аудитор: Н.Бүнчинсүрэн Утас: 99049866 Цахим хаяг: bunchinsuren@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	3
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	8
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	11
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан.....	13
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	13
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	13
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	13
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	14
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	14
3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө.....	14
3.5.2 Авлага.....	15
3.5.3 Бараа материал.....	15
3.5.7 Үндсэн хөрөнгө.....	16
3.5.8 Өр төлбөр.....	17
3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	17
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	18
3.7 Орлогын данс.....	18
3.8 Зардлын данс.....	19
3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга.....	20
АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	22
4.1. Ерөнхий зүйл.....	22
4.2 Материаллаг байдал.....	22
4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	23
4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	23
4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	23
4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	24
4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	24
4.9 Аудитын гол асуудал.....	24
5.1. Зөвлөмж.....	Error! Bookmark not defined.27
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	29

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурал

БАЯН-ОВОО СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Ж.ХАТАНБААТАР ТАНАА

**БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

310 дугаар байр, Лувсанданзанжанцангийн
өргөн чөлөө 3 дугаар гудамж, Номгон 1 дүгээр баг,
Баянхонгор сум, Баянхонгор аймаг, 64101
Утас: (976) 70442584

Цахим шуудан: procurement.bayankhongor@audit.gov.mn

2024.06.25 № 2/99

танай _____-ны № _____-т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан.

Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

5020372

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 2,587,999.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 2,400,920.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 92.8 хувьтай биелүүлж, аймгийн төсөвт 300,000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Баян-Овоо сумын Засаг дарга, аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний 2023 оны хэрэгжилтийг 91.1 хувь гэж дүгнэсэн байна

Баян-Овоо сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан. Танилцахад материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Баян-Овоо сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

Б.МӨНХБАТ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

		/мянган төгрөг/	
Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	861,250.6	793,942.8
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	326,834.2	222,103.1
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	326,834.2	222,103.1
31210	Төгрөг	326,834.2	222,103.1
31211	Төрийн сангийн харилцах	326,834.2	222,103.1
33	АВЛАГА	261,212.3	384,475.5
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	3,115.3	3,279.2
33500	Бусад авлага	100,006.4	299,815.0
33510	Байгууллагаас авах авлага	66,116.4	265,925.0
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	33,890.0	33,890.0
33600	Зээлийн авлага	158,090.6	81,381.3
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	158,090.6	81,381.3
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	158,090.6	81,381.3
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	113,204.1	177,364.2
35100	Түүхий эд материал	4,897.2	4,897.2
35110	Тусгай зориулалттай материал	4,897.2	4,897.2
35400	Хангамжийн материал	108,306.9	164,865.7
35410	Бичиг хэргийн материал	2,615.1	2,832.1
35420	Аж ахуйн материал	72,158.5	94,521.0
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	10,815.2	0.0
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,747.3	3,259.6
35450	Барилгын засварын материал	1,005.5	1,005.5
35460	Хүнсний материал	345.0	0.0
35470	Бусад хангамжийн материал	19,620.3	63,247.5
35600	Мал амьтад	0.0	7,601.3
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	160,000.0	10,000.0
36600	Бусад нөөц	160,000.0	10,000.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,744,292.3	1,911,412.9
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,744,292.3	1,911,412.9
39200	Биет хөрөнгө	1,615,424.3	1,782,906.9
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,413,871.9	1,756,427.0
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-327,767.2	-398,461.6
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	398,963.8	321,753.8
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-163,094.3	-161,027.1
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	330,315.2	318,972.0
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-207,202.6	-221,906.8
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	72,299.8	70,089.9
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-47,755.9	-50,120.3
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	240,876.4	236,736.4
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-100,882.7	-95,356.2
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	5,800.0	5,800.0
39300	Биет бус хөрөнгө	128,868.0	128,506.0
39301	Програм хангамж	780.0	780.0
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-390.0	-546.0
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	128,478.0	128,272.0
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,605,543.0	2,705,355.8
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	80,063.7	123,089.2
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	80,063.7	123,089.2
41300	Өглөг	80,063.7	123,089.2
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	0.0	542.8
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	360.0	6,527.2
41360	Бусад өглөг	79,703.7	116,019.2
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	79,101.9	116,019.2

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	601.8	0.0
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,525,479.3	2,582,266.5
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,525,479.3	2,582,266.5
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	530,810.9	530,810.9
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	530,810.9	530,810.9
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,694,822.1	1,779,318.6
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	5,349,225.0	1,722,531.3
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-3,654,402.9	56,787.3
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	299,846.3	272,137.1
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,605,543.0	2,705,355.8

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,689,501.2	2,959,641.2
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1,905,958.5	2,373,816.1
110	Орлогын албан татвар	1,118,144.0	1,325,396.6
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	1,118,144.0	1,325,396.6
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	1,075,899.8	1,287,551.7
110002	Үйл ажиллагааны орлого	36,736.6	23,714.2
110003	Хөрөнгийн орлого	5,427.6	8,064.6
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	80.0	6,066.1
113	Хөрөнгийн албан татвар	116,798.7	184,625.1
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	25,295.3	25,366.1
113002	Бууны албан татвар	660.0	1,035.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	90,843.4	158,224.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	671,015.8	863,794.4
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,045.8	19,696.1
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,425.8	1,508.1
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.0	6,000.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,620.0	12,188.0
1181	Газрын төлбөр	16,170.5	28,416.4
118101	Газрын төлбөр	16,170.5	28,416.4
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	647,798.8	814,320.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	647,798.8	814,320.0
1183	Бусад татвар	0.7	1,362.0
118301	Бусад татвар	0.7	1,362.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	322,255.3	548,067.4
120	Нийтлэг татварын бус орлого	322,255.3	548,067.4
120003	Торгуулийн орлого	26,789.8	28,466.5
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	291,815.9	203,373.0
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	149,565.0	0.0
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	620.0	203,373.0
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	141,630.9	0.0
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	3,500.0	227,741.7
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	149.6	88,486.2
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,461,287.4	37,757.7
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	45,099.5	2,979.8
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	45,099.5	2,979.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	72,324.4	34,777.9

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	52,089.6	10,929.4
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	20,234.8	23,848.4
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,343,863.5	0.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,169,529.7	0.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	174,333.8	0.0
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,149,916.8	2,750,573.7
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,149,916.8	2,750,573.7
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,328,458.9	2,402,956.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	323,565.1	552,604.1
210101	Үндсэн цалин	323,565.1	552,604.1
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	40,389.9	69,460.5
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,568.1	47,084.9
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,391.2	5,942.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,595.6	4,407.3
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	646.0	1,077.7
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,189.0	10,948.6
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	45,852.4	61,302.2
210301	Гэрэл, цахилгаан	9,016.8	12,393.1
210302	Түлш, халаалт	36,835.7	48,909.1
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	76,956.0	252,652.5
210401	Бичиг хэрэг	7,587.6	10,347.3
210402	Тээвэр, шатахуун	40,463.9	38,094.2
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	733.0	1,024.5
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	10,070.0	30,620.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	18,101.5	22,566.5
210409	Бараа материал шилжүүлсний зардал	0.0	150,000.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.0	14,029.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	0.0	6,005.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	0.0	1,280.0
210604	Урсгал засвар	0.0	6,744.7
2107	Томилолт, зочны зардал	8,089.0	14,426.0
210702	Дотоод албан томилолт	8,089.0	14,426.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	597,265.1	1,096,362.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	590,370.7	1,083,350.6
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500.0	750.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	810.5	969.1
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	655.0	1,081.3
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	793.9	319.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.0	3,710.0
210807	Газрын төлбөр	571.0	6,182.9
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	236,341.4	342,118.9
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	48,356.2	138,037.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	10,257.0	2,885.6
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	177,728.2	201,196.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,821,457.9	347,616.9

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,401.0	700.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.0	700.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	18,601.0	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,800.0	0.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,559,699.7	346,916.9
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,531,601.3	346,916.9
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	26,736.5	0.0
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,362.0	0.0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	241,357.2	0.0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	241,357.2	0.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	539,584.4	209,067.5
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,193,987.3	57,754.6
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	5,651.5	57,754.6
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	4,064,687.6	0.0
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	123,648.1	0.0
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-3,654,402.9	151,313.0

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,368,520.25	1,230,836.19	3,674,480.04	6,273,836.47
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	530,810.89	299,846.27	1,694,822.09	2,525,479.25
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	530,810.89	301,574.67	5,349,224.99	6,181,610.56
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-837,709.35	-929,261.51	1,674,744.95	-92,225.92
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-1,728.40	0	-1,728.40
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-3,654,402.90	-3,654,402.90
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	530,810.89	299,846.27	1,694,822.09	2,525,479.25
20	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	530,810.89	272,137.07	1,779,318.57	2,582,266.53
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	530,810.89	299,846.27	1,722,531.29	2,553,188.45
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	27,709.20	27,709.20
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	-27,709.20	0	-27,709.20
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	56,787.28	56,787.28

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

		/мянган төгрөг/	
Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,927,660.3	2,718,822.6
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1,905,958.5	2,373,816.1
110	Орлогын албан татвар	1,118,144.0	1,325,396.6
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	1,118,144.0	1,325,396.6
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	1,075,899.8	1,287,551.7
110002	Үйл ажиллагааны орлого	36,736.6	23,714.2
110003	Хөрөнгийн орлого	5,427.6	8,064.6
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	80.0	6,066.1
113	Хөрөнгийн албан татвар	116,798.7	184,625.1
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	25,295.3	25,366.1
113002	Бууны албан татвар	660.0	1,035.0
113004	Малд ногдуулах албан татвар	90,843.4	158,224.0
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	671,015.8	863,794.4
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,045.8	21,058.0
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,425.8	1,508.1
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	0.0	6,000.0
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	5,620.0	12,188.0
118011	Бусад татвар	0.0	1,362.0
1181	Газрын төлбөр	16,170.5	28,416.4
118101	Газрын төлбөр	16,170.5	28,416.4
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	647,798.8	814,320.0
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	647,798.8	814,320.0
1183	Бусад татвар	0.7	0.0
118301	Бусад татвар	0.7	0.0
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	198,342.8	308,548.9
120	Нийтлэг татварын бус орлого	198,342.8	308,548.9
120003	Торгуулийн орлого	26,789.8	28,466.5
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	171,553.0	280,082.4
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	170,933.0	279,082.4
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	620.0	1,000.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,823,359.0	36,457.7
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	45,099.5	2,979.8
131003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	45,099.5	2,979.8
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	72,324.4	33,477.9
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	52,089.6	9,629.4
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	20,234.8	23,848.4
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,705,935.1	0.0
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,531,601.3	0.0
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	174,333.8	0.0
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,138,659.1	1,307,130.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,138,659.1	1,307,130.4
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,298,838.2	1,303,150.6
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	376,016.2	544,982.3
210101	Үндсэн цалин	270,191.7	350,847.0
210102	Нэмэгдэл	0.0	140,699.3
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.0	31,219.0
210104	Урамшуулал	2,091.8	22,007.6

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210105	Гэрээт ажлын хөлс	103,732.8	209.5
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	44,705.3	75,924.2
210201	Тэтгэврийн даатгал	30,829.6	51,837.6
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,590.7	6,021.6
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,701.5	4,787.8
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	737.0	1,233.9
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,846.4	12,043.4
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	352,146.1	382,827.6
210301	Гэрэл, цахилгаан	26,666.6	34,999.6
210302	Түлш, халаалт	321,621.0	344,328.0
210303	Цэвэр, бохир ус	3,858.5	3,500.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	59,083.6	88,003.5
210401	Бичиг хэрэг	6,254.2	6,262.7
210402	Тээвэр, шатахуун	36,900.5	39,273.8
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,193.5	1,436.6
210404	Ном, хэвлэл	50.0	0.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	9,980.0	30,020.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,705.4	11,010.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	7,310.2	24,469.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,810.2	0.0
210604	Урсгал засвар	2,500.0	24,469.7
2107	Томилолт, зочны зардал	7,529.0	14,786.0
210702	Дотоод албан томилолт	7,529.0	14,786.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	74,626.3	47,424.1
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	67,482.0	34,703.8
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	750.0	750.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	810.7	969.1
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,192.7	1,096.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	256.0	319.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	3,564.0	3,418.0
210807	Газрын төлбөр	571.0	6,168.2
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	377,421.4	124,733.3
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	350,031.2	122,011.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	27,390.2	2,722.3
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,839,821.0	3,979.8
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	20,401.0	1,000.0
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	18,601.0	0.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,800.0	1,000.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,578,062.8	2,979.8
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	1,531,601.3	0.0
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	45,099.5	2,979.8
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,362.0	0.0
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	241,357.2	0.0
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	241,357.2	0.0
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	789,001.2	1,411,692.2
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	576,572.2	1,423,197.6
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	576,572.2	1,423,197.6
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	576,572.2	1,423,197.6

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

220001	Барилга байгууламж	518,663.2	1,224,867.8
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	57,909.0	198,329.7
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-576,572.2	-1,423,197.6
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	212,429.0	-11,505.4
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	114,405.2	326,834.2
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	326,834.2	222,103.1

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/ мянган төгрөгөөр /					
Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,956,421.0	2,696,835.4	259,585.6	91.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,604,018.9	1,471,967.6	132,051.3	91.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,602,518.9	1,470,967.6	131,551.3	91.8
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	561,095.0	544,982.3	16,112.7	97.1
210101	Үндсэн цалин	351,607.8	350,847.0	760.8	99.8
210102	Нэмэгдэл	141,997.9	140,699.3	1,298.6	99.1
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	25,208.0	31,219.0	-6,011.0	123.8
210104	Урамшуулал	29,081.3	22,007.6	7,073.7	75.7
210105	Гэрээт ажлын хөлс	13,200.0	209.5	12,990.5	1.6
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	77,358.6	75,924.2	1,434.4	98.1
210201	Тэтгэврийн даатгал	52,811.2	51,837.6	973.6	98.2
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,136.8	6,021.6	115.2	98.1
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,909.5	4,787.8	121.7	97.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,227.4	1,233.9	-6.4	100.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12,273.7	12,043.4	230.3	98.1
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	397,098.4	382,827.6	14,270.8	96.4
210301	Гэрэл, цахилгаан	44,683.5	34,999.6	9,683.9	78.3
210302	Түлш, халаалт	346,714.9	344,328.0	2,386.9	99.3
210303	Цэвэр, бохир ус	5,700.0	3,500.0	2,200.0	61.4
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	94,399.3	88,363.5	6,035.8	93.6
210401	Бичиг хэрэг	6,773.1	6,262.7	510.4	92.5
210402	Тээвэр, шатахуун	43,400.0	39,273.8	4,126.2	90.5
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,566.2	1,436.6	129.6	91.7
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	30,560.0	30,020.0	540.0	98.2
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	12,100.0	11,370.4	729.6	94.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	55,131.5	53,859.4	1,272.1	97.7
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	8,438.0	8,339.7	98.3	98.8
210604	Урсгал засвар	46,693.5	45,519.7	1,173.8	97.5
2107	Томилолт, зочны зардал	14,892.2	14,786.0	106.2	99.3
210702	Дотоод албан томилолт	14,892.2	14,786.0	106.2	99.3
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	20,394.0	17,211.3	3,182.7	84.4
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,800.0	4,491.0	2,309.0	66.0

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	750.0	750.0	0.0	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,000.0	969.1	30.9	96.9
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,150.0	1,096.0	54.0	95.3
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	450.0	319.0	131.0	70.9
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,044.0	3,418.0	626.0	84.5
210807	Газрын төлбөр	6,200.0	6,168.2	31.8	99.5
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	382,149.9	293,013.4	89,136.5	76.7
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	377,149.9	290,291.1	86,858.8	77.0
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,000.0	2,722.3	2,277.7	54.4
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	1,500.0	1,000.0	500.0	66.7
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	1,500.0	1,000.0	500.0	66.7
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,500.0	1,000.0	500.0	66.7
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,352,402.1	1,224,867.8	127,534.3	90.6
220001	Барилга байгууламж	1,352,402.1	1,224,867.8	127,534.3	90.6
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,956,421.0	2,750,626.7	205,794.3	93.0
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	215,249.8	0.0	215,249.8	0.0
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	215,249.8	0.0	215,249.8	0.0
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	2,380,661.5	2,470,544.3	-89,882.8	103.8
320001	Орон нутгийн төсвөөс	2,380,661.5	2,260,804.9	119,856.6	95.0
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	0.0	209,739.4	-209,739.4	#DIV/0!
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	181,509.7	280,082.4	-98,572.7	154.3
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	68,623.3	279,082.4	-210,459.1	406.7
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,000.0	1,000.0	0.0	100.0
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	111,886.4	0.0	111,886.4	0.0
36	ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ	179,000.0	0.0	179,000.0	0.0
360001	Тусламжийн эх үүсвэрээс санхүүжих	179,000.0	0.0	179,000.0	0.0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.0	111,886.5	-111,886.5	#DIV/0!
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.0	165,677.7	-165,677.7	#DIV/0!
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	50.0	50.0	0.0	100.0
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2.0	2.0	0.0	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	2.0	2.0	0.0	100.0
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	24.0	24.0	0.0	100.0
620001	Удирдах ажилтан	9.0	9.0	0.0	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9.0	9.0	0.0	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	4.0	4.0	0.0	100.0
620004	Гэрээт ажилтан	2.0	2.0	0.0	100.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	24.0	24.0	0.0	100.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.0	10.0	0.0	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	5.0	5.0	0.0	100.0
650010	Гэрээт ажилтан	2.0	2.0	0.0	100.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7.0	7.0	0.0	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн тайлан

		/ мянган төгрөгөөр /
Код	Үзүүлэлт	ТЕЗ цэвэр дүн
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	34,777.9
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	34,777.9
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	30,512.8
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	30,512.8
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,512.8
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	4,265.1
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,265.1
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	4,265.1
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	34,777.9
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	34,777.9
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,929.4
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,848.4

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Баян-Овоо сумын ЗДТГ нь “Сумын Засаг даргын Тамгын газрын чиг үүрэг хэрэгжүүлэх, хариуцлагатай хамт олныг бүрдүүлж, чанартай хүртээмжтэй төрийн үйлчилгээг иргэдэд ойр, тэдний хэрэгцээг хангахад чиглэсэн, өөрчлөгдөн буй орчинд уян хатан зохицож чаддаг бөгөөд идэвхтэй, санаачлагатай, манлайлагч менежер бүхий цомхон, чадварлаг, эцсийн үр дүнг эрхэмлэн дээдэлсэн, бусдад үйлгэрлэхүйц жишиг байгууллага байх” эрхэм зорилго дэвшүүлэн ажилласан байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй гэж үзлээ.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

Баянхонгор аймгийн Санхүүгийн хяналт, дотоод аудитын алба нь Баян-Овоо сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын 2023 оны санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод аудит хийгээгүй байна

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал

дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ийн дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 99,812.8 мянган төгрөгөөр буюу 3.8 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл Дүн	Эцсийн үлдэгдэл Дүн	Өөрчлөлт Дүн
Б	1	2	3=2-1
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	861,250.6	793,942.8	-67,307.8
Мөнгөн хөрөнгө	326,834.2	222,103.1	-104,731.1
Авлага	261,212.3	384,475.5	123,263.2
Бараа материал	273,204.1	187,364.2	-85,839.9
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,744,292.3	1,911,412.9	167,120.6
Үндсэн хөрөнгө	2,591,385.1	2,838,831.0	247,445.9
Хуримтлагдсан элэгдэл	-847,092.7	-927,418.0	-80,325.3
Нийт хөрөнгө	2,605,543.0	2,705,355.8	99,812.8
Өр төлбөр	80,063.7	123,089.2	43,025.5
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	2,525,479.3	2,582,266.5	56,787.3
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	2,605,543.0	2,705,355.8	99,812.8

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

3.5.1. Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 326,834.2 мянган төгрөг байсан бөгөөд эцсийн үлдэгдэл 222,103.1 мянган төгрөг болж 104,731.1 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 1. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Төрийн сангийн харилцах дансанд байгаа мөнгөн хөрөнгө	326,834.2	222,103.1	-104,731.1	100.0
Дүн	326,834.2	222,103.1	-104,731.1	100.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэлд байгаа 326,834.2 мянган төгрөг нь орон нутгийн Ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл 56,425.4 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн

дансанд 75,176.9 мянга, Сум хөгжүүлэх сангийн дансанд 90,500.8 мянган төгрөг тус тус байршиж байна.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эхний үлдэгдэл 261,212.3 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 384,475.4 мянган төгрөг болж 123,263.1 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 2. Авлагын үлдэгдэл

/ мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагсадтай холбогдсон авлага	3,115.3	3,279.2	163.9
Байгууллагаас авах авлага	66,116.4	265,925.0	199,808.6
Хувь хүмүүсээс авах авлага	33,890.0	33,890.0	-
Хувь хүмүүст олгосон зээл	158,090.6	81,381.2	(76,709.4)
Дүн	261,212.3	384,475.4	123,263.1

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нийт авлагын 21.2 хувь буюу 81,381.3 мянган төгрөг нь хоршоо хөгжүүлэх сангийн сангийн авлага, 78 хувь буюу 299,790.0 мянган төгрөг нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн авлага байна.

Хүснэгт № 3. Авлагын үлдэгдэл байгууллагаар

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
Засаг даргын Тамгын газар	3,207.1	123.7	-3,083.4	0.0
ИТХ	24.5	3,180.5	3,156.0	0.8
СХС	158,090.6	81,381.3	-76,709.3	21.2
ОНХСан	99,890.0	299,790.0	199,900.0	78.0
НИЙТ ДҮН	261,212.2	384,475.5	123,263.3	100.00

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд өмнөх оноос хоршоо хөгжүүлэх сангийн авлага 48.5 хувиар буурсан, орон нутгийн хөгжлийн авлага 200.1 хувиар өссөн байна.

3.5.3 Бараа материал

Бараа материалын эхний үлдэгдэл 273,204.1 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 187,364.2 мянган төгрөг болж, 93,441.2 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт № 4. Бараа материалын үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Тусгай зориулалтын материал	4,897.2	4,897.2	0.0
Бичиг хэргийн материал	2,615.1	2,832.1	217.0
Аж ахуйн материал	72,158.5	94,521.0	22,362.5
Сэлбэг хэрэгсэл	10,815.2		-10,815.2
Түлш, шатах тослох материал	1,747.3	3,259.6	1,512.3
Барилгын засварын материал	1,005.5	1,005.5	0.0
Хүнсний материал	345.0		-345.0
Бусад хангамжийн материал	19,620.3	63,247.5	43,627.2
Нөөцийн бараа	160,000.0	10,000.0	-150,000.0
мал амьтад		7,601.3	7,601.3
Дүн	273,204.1	187,364.2	-93,441.2

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 187,364.3 мянган төгрөг болж 85,839.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөнд бүртгэлтэй

150,000.0 мянган төгрөгийн үнэлгээтэй Байгалийн музей болон орон нутаг судлах танхимын барилгыг дуусган үндсэн хөрөнгөнд бүртгэсэн нь голлох нөлөө үзүүлж байна.

Хүснэгт № 5. Бараа материалын үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	13,012.0	2,443.0	(10,569.0)	1.3
ЗДТГ	250,192.0	174,921.3	(75,270.7)	93.4
ОНХС	10,000.0	10,000.0	-	5.3
НИЙТ ДҮН	273,204.0	187,364.3	-85,839.7	100.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд нийт нэмэгдсэн 274,248.8 мянган төгрөгийн бараа материалаас 189,762.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 87,286.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг үнэ төлбөргүй шилжүүлэн авсан байна. Мөн нийт хасагдсан 360,088.8 мянган төгрөгийн бараа материалаас 210,088.8 мянган төгрөгийг зарцуулж орон нутгийн хөгжлийн сангийн дуусаагүй үйлдвэрлэл дансанд бүртгэлтэй 150,000.0 мянган төгрөгийг үндсэн хөрөнгөнд шилжүүлсэн байна.

Хүснэгт № 6. Бараа материалын орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	274,248.8	Хасагдсан	360,088.8
Худалдан авсан	185,762.7	Худалдсан, зарцуулсан	210,088.8
Шилжүүлсэн авсан	1,243.0	шилжүүлсэн	150,000.0
бусад	87,243.1		

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.7 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эхний үлдэгдэл 2,591,385.0 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 2,838,831.0 мянган төгрөг болж 247,446.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БИЕТ ХӨРӨНГӨ	2,462,127.0	2,709,779.0	247,652.0	95.5
Барилга байгууламж, орон сууц	1,413,871.9	1,756,427.0	342,555.1	61.9
Тээврийн хэрэгсэл	398,963.8	321,753.8	-77,210.0	11.3
Машин тоног төхөөрөмж	330,315.2	318,972.0	-11,343.2	11.2
Тавилга эд хогшил	72,299.8	70,089.9	-2,209.9	2.5
Түүх соёлын дурсгалт зүйл			0.0	0.0
Дуусаагүй барилга байгууламж	5,800.0	5,800.0	0.0	0.2
Номын фонд			0.0	0.0
Бусад үндсэн хөрөнгө	240,876.3	236,736.4	-4,139.9	8.3
БИЕТ БУС ХӨРӨНГӨ	129,258.0	129,052.0	-206.0	4.5
Программ хангамж	780.0	780.0	0.0	0.0
Бусад биет бус хөрөнгө	128,478.0	128,272.0	-206.0	4.5
НИЙТ ДҮН	2,591,385.0	2,838,831.0	247,446.0	100.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэлд 99.8 хувь ЗДТГ, 1.2 хувь нь ИТХ-ийн хөрөнгө байна.

Хүснэгт № 8. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	25,025.5	35,115.2	10,089.7	1.2
ЗДТГ	2,566,359.6	2,803,715.8	237,356.2	98.8

НИЙТ ДҮН	2,591,385.1	2,838,831.0	247,445.9	100.0
-----------------	--------------------	--------------------	------------------	--------------

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Тайлант онд 1,208,437.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь 198,329.7 мянган төгрөгийн төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч 227,741.6 мянган төгрөгийн хөрөнгийг шилжүүлэн авсан ба 178,625.4 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данснаас хассан байна.

Хүснэгт 9. Үндсэн хөрөнгийн орлого, зарлагын төрөл /мянган төгрөг/

Нэмэгдсэн	426,071.3	Хасагдсан	178,625.40
Худалдан авсан	198,329.7	Худалдсан	69,382.7
Хандиваар		Акталсан	47,999.70
Шилжүүлэн авсан	193,120.8	Шилжүүлсэн	1,243.0
бусад	34,620.8	бүтэц өөрчлөлт	60,000.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.8 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн эхний үлдэгдэл 80,143.6 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 123,089.2 мянган төгрөг болж 42,945.6 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 10. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР ДҮН	80,143.6	123,089.2	42,945.6	100.0
Ажилчидтай холбогдсон өглөг		542.8	542.8	0.4
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	360.0	6,527.2	6,167.2	5.3
Байгууллагад төлөх өглөг	79,101.9	116,019.2	36,917.3	94.3
Хувь хүмүүст өгөх өглөг	681.7		(681.7)	-
Дүн	80,143.6	123,089.2	42,945.6	100.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Богино хугацаат өр төлбөр нь 123,089.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй бөгөөд 116,019.2 мянган төгрөг нь ОНХС, 542.8 мянган төгрөг нь ЗДТГ, 6,527.2 мянган төгрөг нь цэцэрлэгийн тогтмол зардлын өглөгийн үлдэгдэл байна.

Хүснэгт № 11. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)	Дүнд эзлэх хувь
ИТХ	3,311.7		(3,311.7)	-
ЗДТГ	360.0	542.8	182.8	0.4
ОНХС	79,391.9	116,019.2	36,627.3	94.3
Цэцэрлэг		6,527.2	6,527.2	5.3
ДҮН	83,063.6	123,089.2	40,025.6	100.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5.9 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эхний үлдэгдэл 2,525,479.0 мянган төгрөг байсан ба эцсийн үлдэгдэл 2,582,266.3 мянган төгрөг болж, 56,787.3 мянган төгрөгөөр төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт № 12. Засгийн газрын хувь оролцоо /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өссөн+ Буурсан -	Дүнд эзлэх хувь
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	530,810.8	530,810.8	-	20.6
Өмч: - төрийн			-	-
Хуримтлагдсан үр дүн	1,694,822.0	1,779,318.5	84,496.5	68.9
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	299,846.2	272,137.0	(27,709.2)	10.5
Дүн	2,525,479.0	2,582,266.3	56,787.3	100.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны үлдэгдэл 56,787.3 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.7 Орлогын данс

Сумын ИТХ-ын 2022.12.19-ний өдрийн хуралдаанаар 08/01 дугаар тогтоолоор сумын төсвийн татварын орлогыг 2,758,399.0 мянга, хүү торгуулийн орлогыг 20,000.0 мянга, нийт 2,778,399.0 мянган төгрөгөөр баталсан ба сумын ИТХ-ын 2023.07.25-ний өдрийн 11/03 дугаар тогтоолоор 271,885.2 мянган төгрөгийн орлогыг нэмж тодотгосон байна.

Хүснэгт №13. Төвлөрүүлэх орлого /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1.Татварын орлого	2,580,799.0	2,372,453.8	(208,345.2)	91.9
ЦХТА рлого /суутган/	1,259,140.0	1,287,551.6	28,411.6	102.3
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	34,400.0	25,672.4	(8,727.6)	74.6
Бууны татвар	855.0	1,035.0	180.0	121.1
ИОТХ	24,000.0	23,714.2	(285.8)	98.8
Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,500.0	1,508.0	8.0	100.5
Хадгаламжийн хүүгийн орлого	6,900.0	8,064.5	1,164.5	116.9
Үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсаны орлого	3,000.0	6,066.1	3,066.1	202.2
Малд ногдуулах албан татвар	228,444.0	158,224.0	(70,220.0)	69.3
Газрын төлбөр	48,260.0	28,110.0	(20,150.0)	58.2
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	13,700.0	12,188.0	(1,512.0)	89.0
Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	948,600.0	814,320.0	(134,280.0)	85.8
ТТАМАТөлбөр	12,000.0	6,000.0	(6,000.0)	50.0
Бусад татвар			-	
2.Татварын бус орлого	28,200.0	28,466.5	8,466.5	142.3
2.1.Хүү торгуулийн орлого	20,000.0	28,466.5	8,466.5	142.3
2.2 Дуудлага худалдаа	7,200.0			
2.3.төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	1,000.0	1,000.0		
Нийт дүн	2,608,999.0	2,400,920.3	(199,878.7)	92.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Сумын төсөвт төвлөрөх татварын орлогыг 92 хувь буюу 199,878.7 мянган төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 28,411.6 мянга, бууны татвар 180.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 1,164.5 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны орлого 3,066.1 мянга, хүү торгуулийн орлого 8,466.5 төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 8,727.6 мянга, газрын төлбөр 20,149.9 мянга, ан агнуурын орлого 134,280.0 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр 1,512.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын албан татвар 6,000.0 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлого 7,200.0 мянга, малд ногдуулах албан татвар 70,220.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна

Төсөвт байгууллагын өөрийн орлогод сумын Засаг даргын Тамгын газар 1,000.0 мянган төгрөгийн орлогыг оруулахаар төлөвлөж 1,000.0 мянган төгрөгийн орлого төвлөрсөн байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл, хүүгийн төлөлтөөр тайлант онд 68,623.3 мянган төгрөгийг оруулахаар баталснаас 76,709.4 мянга, Орон нутгийн хөгжлийн сан 179,000.0 мянган төгрөгийн орлого оруулахаар төлөвлөж 202,373.0 мянган төгрөг төвлөрсөн байна.

3.8 Зардлын данс

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 70105, 70106, 70503, 71602, 71702, 71801, 71802, 72101 гэсэн кодтой 8 хөтөлбөрт зориулан 2,956,421.0 мянган төгрөгийн төсөв батлагдаж 2,696,835.4 мянган төгрөгийг гүйцэтгэлээр зарцуулснаас 1,471,967.6 мянган төгрөгийг урсгал зардалд зарцуулж 1,224,867.8 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд буюу ОНХС-ийн хөрөнгөөс зарцуулсан байна.

Хүснэгт №14. Төсвийн гүйцэтгэл /мянган төгрөг/

Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
Нийт зарлага ба зээлийн дүн	2,956,421.0	2,696,835.4	257,240.5	91.2
70105 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	158,191.500	141,943.5	13,938.142	89.7
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	148,932.300	134,994.2	13,938.1	100.0
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	200.000	200.0	0.0	100.0
80825 Багийн ИНХ-ын даргын урамшуулал	9,059.200	6,749.3	2,309.9	74.5
70106 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	993,578.1	985,987.0	7,555.900	99.2
80101 Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	591,188.7	588,050.8	3,137.9	99.5
80106 Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	97,794.2	97,103.5	690.7	99.3
80802 Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	1,000.0	800.0	200.0	80.0
82310 Гамшгаас сэргийлэх сургалт	17,000.0	17,000.0	0.0	100.0
81102 Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	85,000.0	81,512.7	3,487.3	95.9
82212 хур хог хаягдал, орчны бохирдол	13,460.0	13,420.0	40.0	99.7
81701 Байгаль орчныг хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал	188,135.2	188,100.0	35.2	100.0
70503 Орон нутгийн зорилтот орон оруулалт	1,352,402.1	1,224,867.8	127,534.3	90.6
80904 Нийгмийн зориулалттай барилга	729,708.3	661,355.4	68,352.9	90.6
83401 ОНХС-Итгэлцүүрээр тооцох	145,343.2	152,812.0	-7,468.8	105.1
83402 ОНХС-хайгуулийн тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	38,740.0	25,760.8	12,979.2	66.5
83403-ОНХС - Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн төлбөр	31,166.6	31,166.6	0.0	100.0

83405 ОНХС Малын тоо толгойн албан татвар	228,444.0	151,400.0	77,044.0	66.3
83406 ОНХС -бусад	179,000.0	202,373.0	-23,373.0	113.1
71602 Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ	43,998.4	43,828.5	169.9	99.6
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	43,998.4	43,828.5	169.9	99.6
71702 Соёл урлаг	60,757.1	40,393.7	20,363.4	66.5
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	60,757.1	40,393.7	20,363.4	66.5
71801 Сургуулийн өмнөх боловсрол	84,517.9	84,517.9	0.0	100.0
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	84,517.9	84,517.9	0.0	100.0
71802 Ерөнхий боловсрол	180,461.2	175,197.1	5,264.1	97.1
80112 Нийтлэг үйлчилгээ	180,461.2	175,197.1	5,264.1	97.1
72101 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	82,514.7	100.0	82,414.7	0.1
82611 Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих	82,514.7	100.0	28,935.6	84.2

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын Засаг даргын нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

3.9 Төсвийн гүйцэтгэлийн талаарх тайлбар, тодруулга

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.9.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харьяаны 5 төсвийн байгууллага төсвийн төслийг бэлтгэж, аймгийн СТСХ-т хүргүүлсэн бөгөөд сумын ИТХ-ын 2022.12.19-ний өдрийн хуралдаанаар 08/01 дугаар тогтоолоор нийт орлогыг 3,569,106.2 мянга, нийт зарлагыг 3,007,417.8 мянган төгрөгийг баталсан ба сумын ИТХ-ын 2023.07.25-ний өдрийн 11/03 дугаар тогтоолоор нийт орлогыг 271,885.2 мянга, нийт зардлыг 50,997.1 мянган төгрөгөөр тус тус нэмж тодотгосон байна.

Хүснэгт №15. Төсвийн төлөвлөлт байгууллагаар /мянган төгрөг/

Орлогын төрөл	Төсвийн төсөл	Анх батлагдсан төсөв	Зөрүү
Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	143,491.5	143,491.5	0.0
Засаг даргын Тамгын газар	585,533.1	923,752.1	-338,219.0
Сургууль	174,461.2	174,461.2	0.0
Цэцэрлэг	97,277.1	97,277.1	0.0
Эрүүл мэндийн төв	43,998.4	43,998.4	0.0
Соёлын төв	60,757.1	60,757.1	0.0
Сум хөгжүүлэх сан		82,514.7	-82,514.7
Орон нутгийн хөгжлийн сан		1,481,165.7	-1,481,165.7
Нийт дүн	1,105,518.4	3,007,417.8	-1,901,899.4

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.9.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн арга хэмжээний зардалд сумын ИТХ-ын 2022.12.19-ний өдрийн хуралдаанаар 08/01 дугаар тогтоолоор анх 3,007,417.8 мянган төгрөгөөр баталсан бөгөөд 2023.07.25-ний өдрийн 11/03 дугаар тогтоолоор 50,997.1 мянган төгрөгөөр өсгөж 2,956,420.7 мянган төгрөг болжээ.

Нийт зардлын 215,249,8 мянган төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс, 2,607,999.0 мянган төгрөгийг сумын орон нутгийн орлогоос, 1,000.0 мянган төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 68,623.3 мянган төгрөгийг хоршоо хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн орлогоос, 326,834.1 мянган төгрөгийг урьд оны төсвийн үлдэгдлээс, 179,000.0 мянган

төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангийн хандив тусламжийн орлогоос тус тус санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл оны эхэнд 214,947.7 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байсан бөгөөд тайлант онд 2,400,920.6 мянган төгрөгийн татварын болон татварын бус орлогыг төвлөрүүлж аймгийн төсвийн орлогод 300,000.0 мянган төгрөгийг төвлөрүүлж сумын төсөвт байгууллагын үйл ажиллагааны зардалд 2,273,755.9 мянган төгрөгийн зарцуулсан байна.

Гүйцэтгэлээр сумын төсөвт байгууллагууд орон нутгийн орлогоос 2,273,755.9 мянга, орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох санхүүжилтээс 209,739.4 мянга, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос 1,000.0 мянга, хоршоо хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтийн орлогоос 76,709.3 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогоос 202,373.0 мянга нийт 2,763,577.6 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэн 12,951.0 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт №16. Төсвийн гүйцэтгэл байгууллагаар /мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь	ОН
ЗДТГ	993,578.1	985,987.0	7,591.1	99.2	7,356.0
ИТХ	158,191.5	141,943.5	16,248.0	89.7	2,615.2
Соёлын төв	60,757.1	40,393.7	20,363.4	66.5	2,796.3
Сум хөгжүүлэх сан	82,514.7	100.0	82,414.7	0.1	
Сургууль	180,461.2	175,197.1	5,264.1	97.1	13.5
Цэцэрлэг	84,517.9	84,517.9	-	100.0	
ЭМТ	43,998.4	43,828.5	169.9	99.6	169.9
ОНХС	1,352,402.1	1,224,867.8	127,534.3	90.6	
Нийт дүн	2,956,421.0	2,696,835.4	259,585.6	91.2	12,951.0

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 2,696,835.4 мянган төгрөг буюу 91.2 хувьтай байгаа нь ЗДТГ-ын урсгал зардлыг 7,591.1 мянга, ИТХ-ын урсгал зардлыг 16,248.0 мянга, орон нутгийн хөгжлийн сангийн зардлыг 1,224,867.8 мянга, хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл олгоогүйтэй холбоотой 82,414.7 мянга, соёлын төвийн урсгал зардлыг 20,363.4 мянга, ЕБС-ийн урсгал зардлыг 5,264.1 мянга, эрүүл мэндийн төвийн урсгал зардлыг 169.9 мянган төгрөгөөр тус тус хэмнэснээс шалтгаалсан байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.9.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд дээд шатны төсвийн захирагчаас хуваарилсан 10,929.4 мянга, төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 23,848.4 мянга нийт 34,777.9 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг олгож, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж 30,512.8 мянган төгрөгийг зарцуулж 4,265.1 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 16. Нэмэлт санхүүжилтийн дансны судалгаа /мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	ИТХ	ЗДТГ	НИЙТ
НИЙТ ОРЛОГО	1,308.2	33,469.7	34,777.9
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	1,300.0	9,629.4	10,929.4
Төсөвт байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	8.2	23,840.2	23,848.4
НИЙТ ЗАРЛАГА	1,300.0	29,212.8	30,512.8
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,300.0	29,212.8	30,512.8
Төсөвт төвлөрүүлсэн	8.2	4,256.9	4,265.1

Эх сурвалж: Баян-Овоо сумын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагнал, дотоод хяналтын системийг боловсронгуй болгохтой холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Н.Бүнчинсүрэн гүйцэтгэж ахлах аудитор М.Алтантуяа, Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат нар үе шатны хяналтыг тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2024 оны 03 дүгээр сарын 07-ний өдрийн 34 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 1 дүгээр гарын үсгийг Засаг дарга Ж.Хатанбаатар, 2 дугаар гарын үсгийг санхүүгийн албаны дарга Д.Эрдэнэбулган нар зурж байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны жилийн эцсийн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн нийт зардлын дүнг сонгож, материаллаг

буруу илэрхийллийн эрсдэл “Бага” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 80 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн 2,493,235.0 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 19,536.5 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 70 хувиар буюу 13,675.6 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт болон *Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг* шалгаж үр дүнг баримтжуулсан.

4.4 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системд сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих 2,509,251.9 мянган 11 төсөл арга хэмжээний тендерийг зарлаж худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан байхад шилэн дансны цахим сайтын худалдан авах ажиллагааны тайлан хэсэгт мэдээлээгүй байна.

4.5 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайланд онд Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг мөрдөж ажиллахыг бүх шатны төсөв захирагчид даалгасан. Уг хуулийн хэрэгжилтийг Баян-Овоо сумын Засаг даргын харьяа төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгахад зөрчил илрээгүй.

4.6 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар 58,090.6 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 75,313.3 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 4 албан шаардлага, 26,781.3 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй 1 зөвлөмж хүргүүлсэн ба зөвлөмжийн хэрэгжилтийг сумын Засаг даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 18-ний өдрийн 84 тоот албан бичгээр ирүүлж хэрэгжилтийг тооцсон байна.

Хүснэгт 20 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт
/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Биелэгдээгүй		Хэрэгжилтийн хувь
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Албан шаардлага	4	75,313.3	4	75,313.3			100.0
Зөвлөмж	1	26,781.3	1	26,781.3			100.0
Төлбөрийн акт	1	58,090.6	1	58,090.6			100.0
Нийт	6	160,185.2	6	160,185.2			100

4.7 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр Өвс тэжээл нийлүүлэх гэрээ “Арслант хүлэг” ХХК-тай байгуулсан 50,000.0 мянга, “Пэйс роуд” ХХК-тай 36,400.0 мянга, малын үүлдэр угсаа сайжруулах гэрээг “Гэгээн шавь” ХХК-тай 35,000.0 мянга, иргэн Ч.Бат-Эрдэнэтэй 48,500.0 мянга, номын сангийн тохижилт хийж, тавилга нийлүүлэх гэрээг “Асгамба сүмбэр” ХХК-тай 20,000.0 мянган төгрөгөөр тус тус байгуулж 189,900.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлсэн бөгөөд дээрх хөрөнгүүд нийлүүлэгдээгүй байгаа тул дараагийн аудитаар анхаарах шаардлагатай байна.

4.8 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Тайлант онд сумын орон нутгийн нөөц хөрөнгөнд 85,000.0 төгрөгөөр баталж 81,512.7 мянган төгрөгийг зарцуулж 3,487.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

4.9 Аудитын гол асуудал

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Баян-овоо сумын Засаг дарга, аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний 2023 оны хэрэгжилтийг 91.1 гэж дүгнэсэн байна.

Тайлант онд хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан нийт 2,956,421.0 мянган төгрөгийг зарцуулахаар төлөвлөж, гүйцэтгэлээр нийт 2,696,835.4 мянган төгрөгийг зарцуулж 91.2 хувийн биелэлттэй байна.

Тус сум нь 15 нэр төрлийн орлогоор 2,587,999.0 мянган төгрөг төвлөрүүлэхээс 2,373,816.1 мянган төгрөг төвлөрүүлж, нийт орлогыг 92 хувьтай биелүүлж аймгийн төсөвт 300,000 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна. Орлогын нэр төрлөөр авч үзвэл цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрхлэлтийн орлого 28,411.6 мянга, бууны татвар 180.0 мянга, хадгаламжийн хүүгийн орлого 1,164.5 мянга, үл хөдлөх хөрөнгө худалдан борлуулсны орлого 3,066.1 мянга, хүү торгуулийн орлого 8,466.5 төгрөгөөр тус тус давуулан биелүүлсэн байна.

Харин үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 8,727.6 мянга, газрын төлбөр 20,149.9 мянга, ан агнуурын орлого 134,280.0 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр 1,512.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын албан татвар 6,000.0 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлого 7,200.0 мянга, малд ногдуулах албан татвар 70,220.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын аудитын явцад хэрэгжүүлэх горим сорилыг төсвийн шатлалд хамаарах байгууллага, нэгж тус бүрээр төлөвлөж хэрэгжүүлсэн бөгөөд аудитын дүн, дүгнэлтийг нэгтгэсэн байдлаар үнэлж, гаргалаа.

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяалагдах 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан, нийт 4 байгууллагын санхүүгийн тайлан 4 улсын төсвийн байгууллагын тогтмол зардал нэгтгэгдсэн байна

Төрийн аудитын байгууллагаас Баян-Овоо сумын Засаг даргын харьяа 1 байгууллагыг дүгнэлтэд өгч 3 байгууллагын санхүүгийн тайланг түүвэр аудитад хамруулан санхүүгийн аудитыг гүйцэтгэсэн байна.

Хүснэгт №17. Төсвийн шууд захирагчийн аудитын дүн

Байгууллагын нэр	Байгууллагын тоо				Аудитын санал дүгнэлтийн төрөл					
	Хамрагдвал зохиx	Хамрагдсан	Гүйцэтгэсэн		Бүгд	Үүнээс				
			Бие дааж дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан		Зөрчилгүй	Хязгаарла лттай	Сөрөг	Санал дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан	
ЗДТГ	1	1	1				1			
ИТХурал	1	1			1					
ОНХС	1	1			1					
СХС	1	1			1					
НИЙТ ДҮН	4	4			3	0	1	0		0

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэл

Сумын ТЕЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 379,161.9 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 114,950.0 мянган төгрөгийн алдааг санхүүгийн тайланд залруулж 2,448.5 мянган төгрөгийн 4 төлбөрийн акт, 214,201.3 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 6 албан шаардлага, 1 хариуцлага тооцуулах албан шаардлага өгч ажилласан байна. Хүснэгтээр харуулбал:

Хүснэгт №18. Төсвийн шууд захирагчийн алдаа зөрчлийн дүн

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчлийн дүн		Үүнээс: Залруулагдаагүй алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт							
			Залруулга		Тогтоосон төлбөрийн акт		Өгсөн албан шаардлага		Өгсөн зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн тайлангийн зөрчил										
ИТХурал	1	5,879.7							1	5879.7
ЗДТГ	9	182,162.2			4	2,448.5	4	176,921.3	1	2,792.4
ОНХСан	5	191,120.0	2	114,950.0			2	37,280.0	1	38,890.0
СХС	1	-	1							
СТА зөрчлийн дүн	16	379,161.9	3	114,950.0	4	2,448.5	6	214,201.3	3	47,562.1
СТА-аар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
ЗДТГ	1							1		
Нийцлийн аудитын дүн	1							1		
Нийт дүн	17	379,161.9	3	114,950.0	4	2,448.5	7	214,201.3	3	47,562.1

Эх сурвалж: Төрийн аудитын байгууллагын зөрчлийн нэгтгэсэн

Төсвийн шууд захирагчдын санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн залруулагдаагүй зөрчлийг санхүүгийн тайлангийн болон нийцлийн аудиттай холбоотой асуудал гэж ангилан үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой 379161.9 мянган төгрөгийн 16 зөрчил, нийцлийн аудиттай холбоотой 1 зөрчил тус тус илэрсэн байна.

Хүснэгт 19. Төсвийн шууд захирагчийн зөрчлийн дүн /мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн /мянган төгрөг/	Алдаа, зөрчлийн шийдвэрлэлт.	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
				Албан тушаал	Овог нэр
А	2	3	4	5	6
Засаг даргын Тамгын газар		182,162.2			
1	Төрийн аудитын газраас тогтоосон төлбөрийг актыг сумын Засаг даргаар төлүүлэхээр байхад төсвийн хөрөнгөөс төлсөн байна.	1,400.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
2	Бараа материалын тайлангийн зарцуулалтыг анхан шатны баримттай тулган шалгахад 33.9 мянган төгрөгийн 2 боодол няцалсан будаа, 380.0 мянган төгрөгийн 19 ширхэг улаан хивгийг анхан шатны баримтгүй зарлагадсан байна.	413.3	Төлбөрийн акт тогтоосон	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
3	Байгууллагын нягтлан бодогч албан хаагч М.Ганбаатарын 11 дүгээр сарын цалинг нийгмийн даатгалын мэдээнд 200.1 мянган төгрөгөөр дутуу мэдээлсэн байна.	200.2	Төлбөрийн акт тогтоосон	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
4	Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.1 дэх заалтыг хэрэгжүүлэлгүй, тайлант онд 435.0 мянган төгрөгийн нэгжний үнийг 29 албан хаагчид олгосон байна.	435.0	Төлбөрийн акт тогтоосон	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
5	Жилийн эцсийн эд хөрөнгийн тооллогоор бараа материалыг тоолсон эсэхийг аудитаар нотолж чадаагүй, агуулахын бүртгэлээр тоолсон гэх боловч тооллогын комиссын гишүүдийн гарын үсэг байхгүй байна.	174,921.3	Албан шаардлага өгсөн	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
6	Баянхонгор аймгийн Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын газраас ирүүлсэн газрын судалгаатай санхүүгийн тайлан дахь газартай тулган шалгахад сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 18-ны өдрийн А/101 дүгээр захирамжаар олгосон 1537 м2 талбай бүхий газрыг санхүүгийн тайланд тусгаагүй байна.	-	Албан шаардлага өгсөн	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
7	Байгууллагын нярвын бэлтгэсэн бараа материалын тайлангууд ерөнхий дэвтрийн дүнгээс зөрүүтэй, урсгал засварын бараа материалын тайланг гаргаагүй байна.	-	Албан шаардлага өгсөн	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
8	Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны 04 дүгээр сарын 14-ний өдрийн Б/10 дугаар захирамжаар Өвөрмонголын өөртөө засах оронд туршлага судлах зардалд олгосон 2,000.0 мянган төгрөгийн анхан шатны баримт байхгүй байна.	2,000.0	Албан шаардлага өгсөн	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
9	Байгууллагын өмч хамгаалах зөвлөл автомашины сэлбэгийг олгох талаар хэлэлцээгүй, байгууллагын дарга хөрөнгө захиран зарцуулах шийдвэрийг гаргаагүй, автомашины хувийн хэргийг хөтлөөгүй байна.	2,792.4	Албан шаардлага өгсөн	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа

Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

10	Байгууллагын шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 32,092.1 мянган төгрөгийн зарлагын 4 гүйлгээ, 130,827.7 мянган төгрөгийн хөрөнгө захиран зарцуулах 21 тушаал, шийдвэр, байгууллагын даргын тайланд онд байгуулсан 15 гэрээг байршуулаагүй орхигдуулсан байгаа бөгөөд өмнөх жилийн зөрчлийг давтан гаргасан байна.	-	Хариуцлага тооцох албан шаардлага өгсөн	ЗДТГ-ын дарга Нягтлан бодогч	М.Жавзансүрэн Л.Алимаа
Иргэдийн төлөөлөгчийн хурал		7,329.7			
1	Тайлант онд "Сити сейф" ХХК-аас 2023 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдөр авсан 1,450.0 мянган төгрөгийн нягтруулсан шүүгээг машин тоног төхөөрөмж дансанд бүртгэсэн байгаа нь Үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй тул санхүүгийн тайланд тавилга, аж ажуйн эд хогшил дансанд залруулсан.	1,450.0	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Нарийн бичгийн дарга Нягтлан бодогч	Д.Батбаатар Л.Алимаа
2	Байгууллагын төсвийн захирагч батлагдсан төсвөөс 5,879.7 мянган төгрөгийн хөрөнгө захиран зарцуулахдаа хөрөнгө зарцуулах тушаалыг тухай бүр гаргаж ажиллаагүй байна.	5,879.7	Зөвлөмж өгсөн	Нарийн бичгийн дарга Нягтлан бодогч	Д.Батбаатар Л.Алимаа
Орон нутгийн хөгжлийн сан		189,670.0			
1	Малын үүлдэр угсаа сайжруулах гэрээг "Гэгээн шавь" ХХК-тай 35,000.0 мянга, иргэн Ч.Бат-Эрдэнэтэй 48,500.0 мянга, номын сангийн тохижилт хийж, тавилга нийлүүлэх гэрээг "Асгамба сүмбэр" ХХК-тай 20,000.0 мянган төгрөгөөр байгуулж санхүүжилтийг бүрэн шилжүүлсэн, бохирын машин нийлүүлэх гэрээг "Ган утас мөнх" ХХК-тай 79,860.0 мянган төгрөгөөр гэрээ байгуулж 10,000.0 мянган төгрөгийг шилжүүлж дээрх хөрөнгүүд нийлүүлэгдээгүй байхад санхүүгийн тайланд 113,500.0 мянган төгрөгийн авлагыг тусгаагүй байна.	113,500.0	Санхүүгийн тайланд залруулсан	Засаг дарга Нягтлан бодогч	Г.Орхонтуул Э.Мөнх-Эрдэнэ
2	Иргэн Д.Гансүхтэй "Ногоон зурвасын дагуу хайс, хүлэмжийн тавиур хийх ажлын гэрээ"-г 17,280,000 төгрөгөөр байгуулж 2023 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хийж дуусгахаар санхүүжилтийг бүрэн олгосон байхад ажил бүрэн хийгдээгүй байна.	17,280.0	Албан шаардлага өгсөн	Засаг дарга Нягтлан бодогч	Г.Орхонтуул Э.Мөнх-Эрдэнэ
3	ОНХС-ийн хөрөнгөөр Баян-Овоо сумын Мандал хайрхан 1 дүгээр багт 2022 онд 20,000,000 төгрөгөөр хийгдсэн худгийн насос суурилуулах ажлыг бүрэн хийж дуусаагүйгээс сумын Засаг даргын 2023 оны 05 дугаар сарын 18-ны өдрийн 39 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг одоо болтол уг ажлыг хүлээн аваагүй байна.	20,000.0	Албан шаардлага өгсөн	Засаг дарга Нягтлан бодогч	Г.Орхонтуул Э.Мөнх-Эрдэнэ
4	"Оджи од" ХХК-иас авах 5,000,000 төгрөг, малжуулахын авлага 33,890,000 төгрөг нийт 38,890,000 авлагыг барагдуулаагүй байна.	38,890.0	Зөвлөмж өгсөн	Засаг дарга Нягтлан бодогч	Г.Орхонтуул Э.Мөнх-Эрдэнэ
Нийт дүн		379,161.9			

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар 2,757,341.4 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах 2 албан шаардлага, алдаа зөрчил давтан гаргахгүй байх 1 зөвлөмжийг хүргүүлээ.

5.1. Албан шаардлага

1. Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 8,727.6 мянга, газрын төлбөр 20,149.9 мянга, ан агнуурын орлого 134,280.0 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр 1,512.0 мянга, түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын албан татвар 6,000.0 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлого 7,200.0 мянга, малд ногдуулах албан татвар 70,220.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 дэх “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална” 5.1.1 дэх “Жинхэнэ хэрэгжилтийн”, Үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Сумын төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөж байх, төсөвт бүрэн төвлөрүүлэх албан шаардлагыг хүргүүлэв.

2. Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системд сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих 2,509,251.9 мянган 11 төсөл арга хэмжээний тендерийг зарлаж худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан байхад шилэн дансны цахим сайтын худалдан авах ажиллагааны тайлан хэсэгт мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 дэх “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны мэдээллийг хуулийн хугацаанд үнэн зөв мэдээлж байх албан шаардлагыг хүргүүлэв.

5.1. Зөвлөмж

1.Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны төсвийн гүйцэтгэл болон санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг ирүүлэхдээ төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр 54.5 дэх хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр ирүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь “Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүн хэсэгтэй байна”, 54.5.4 дэх “Хөтөлбөр, арга хэмжээнд зарцуулсан төсөв, хүрсэн үр дүн, түүний танилцуулга /хөтөлбөрийн гүйцэтгэлийн биелэлт, бодлогын зорилтын хэрэгжилт, түүний үр нөлөөнд хийсэн дүгнэлт, хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний биелэлт, тасарсан бол шалтгаан” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сумын ТТЗ-ийн санхүүгийн тайланг ирүүлэхдээ Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 -д заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр ирүүлэх зөвлөмжийг хүргүүлж байна.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 15 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс			
							Залруулсан		Залруулаагүй	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Баян-Овоо сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг ирүүлэхдээ Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.5 дахь хэсэгт заасан бүрэлдэхүүн хэсгээр тайланг ирүүлээгүй	1	0					1	0
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар 8,727.6 мянга, газрын төлбөр 20,149.9 мянга, ан агнуурын орлого 134,280.0 мянга, хог хаягдлын үйлчилгээний төлбөр 1,512.0 мянга, түгээмэл тархцтай ашигт малтмалын албан татвар 6,000.0 мянга, газрын дуудлага худалдааны орлого 7,200.0 мянга, мэлд ногдуулах албан татвар 70,220.0 мянган төгрөгөөр тус тус тасарсан байна	1	248,089.5			1	248,089.5		
Дүн	2	248,089.5			1	248,089.5	1	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

(мянган төгрөг)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуультай холбоотой зөрчил								
Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системд сумын Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих 2,509,251.9 мянган 11 төсөл арга хэмжээний тендерийг зарлаж худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулсан байхад шилэн дансны цахим сайтын худалдан авах ажиллагааны тайлан хэсэгт мэдээлээгүй байна.	1	2,509,251.9			1	2,509,251.9		
	1	2,509,251.9			1	2,509,251.9		